

Regioonide Komitee arvamus teemal “Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, mis käsitleb kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aastat (2008)”

(2006/C 206/08)

REGIOONIDE KOMITEE

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut teemal “Kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aasta (2008)” (KOM(2005) 467 lõplik);

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 16. novembri 2005. aasta otsust konsulteerida antud küsimuses Regioonide Komiteega vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 128;

võttes arvesse Regioonide Komitee juhatuse 12. aprilli 2005. aasta otsust teha kultuuri- ja hariduskomisjoni ülesandeks koostada kõnealusel teemal arvamus;

võttes arvesse asutamislepingu artiklit 151, milles sätestatakse, et: “käesoleva lepingu teiste sätete kohaselt tegutsedes võtab ühendus arvesse erinevaid kultuuriaspekte, eriti selleks, et respektierida ja edendada oma kultuuride mitmekesisust”;

võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 22, milles on sätestatud on sätestatud, et “ühendus peab austama kultuuride, religioonide ja keelte mitmekesisust”;

võttes arvesse Unesco konventsiooni kultuurilise sisu ja kunstilise väljenduse mitmekesisuse kaitse kohta, mis võeti vastu 20. oktoobril 2005;

võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamust, mis võeti vastu 1. märtsil 2006 toimunud koosolekul (CdR 44/2006 rev. 1), raportöör: András Mátyás, Sziráki linnapea (HU/UEN-AE);

võttis täiskogu 64. istungjärgul 26. ja 27. aprillil 2006 (27. aprilli istungil) vastu järgmise arvamuse.

1. Sissejuhatus

kaubanduse, hariduse, vaba aja ja üldise globaliseerumisega seonduvad üha tihedamad kontaktid muu maailmaga soodustavad suhtlemist kodanike vahel Euroopas;

Regioonide Komitee

1.1 **kinnitab veelkord**, et kultuurilise, keelelise, etnilise ja usulise mitmekesisuse austamine on üks olulisi põhimõtteid, millele Euroopa integreerimisprotsess on rajatud ja mille eesmärk ei ole erinevuste kaotamine või ühesuguse identiteedi loomine, vaid Euroopa rahvaste vahelise koostöö tihendamise ja vastastikuse mõistmise parandamine;

1.2 **leiab**, et rändel on praegu Euroopa Liidus oluline tähtsus. Riigiasutused peavad kasutama kõiki neile kättesaadavaid vahendeid, et sisserändajad võiksid saada kultuuridevahelise dialoogi allikaks ning et nad integreeruksid täielikult meie ühiskonda;

1.3 **leiab**, et Euroopa Liidu järjestikused laienemised, ühtset turust tulenev suurem liikuvus, vanad ja uued rändevood ning

1.4 **tervitab** Euroopa Komisjoni algatust kuulutada 2008. aasta kultuuridevahelise dialoogi aastaks ja kiidab heaks selle põhieesmärgi: teadvustada Euroopa kodanikele ja kõigile Euroopa Liidu elanikele aktiivse, maailmale avatud, kultuurilist mitmekesisust austava ja Euroopa Liidu ühistele põhiväärtustele rajatud Euroopa kodakondsuse edendamise olulisusest. Kultuuridevahelisele dialoogile pühendatud Euroopa aasta on ainulaadne vahend kodanike kaasamise vajadusest teavitamisel, nii võrd kui peetakse silmas ühiskonna kõiki rühmi ja üksikisikuid hõlmavat dialoogi;

1.5 **tervitab** kandidaatriikide ulatuslikku kaasamist Euroopa aasta projekti läbi kultuuridevahelise dialoogi edendavate teiste algatuste, ning toetab tähelepanu keskendamist sellele, et kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aasta ning algatused kultuuridevahelise dialoogi edendamiseks, mida rakendatakse koostöös EFTA, Lääne-Balkani ja Euroopa naaberriikide poliitikasse kaasatud partnerriikidega, täiendavad üksteist;

1.6 **rõhutab**, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel

- on ulatuslik pädevus kultuuridevahelise dialoogi ja võimalike tegevuste edendamisel selles vallas. Nad vastutavad olulisel määral meie laialdase kultuurilise mitmekesisuse loomise ja toetamise eest ja ning erinevate koos eksisteerivate kogukondade integreerimise eest ühiskonda;
- neil on oluline roll heade tavade levitamisel ja rakendamisel, samuti kogemuste vahetamisel kõnealuses valdkonnas, sest nad seisavad hea kohalike ja piirkondlike mitmemõõtmeliste võrgustike kooskõlastuse eest kultuurisektoris, kaates kõiki asjaomaseid osapooli.

2. Kultuuridevahelise dialoogi tähtsus

Regioonide Komitee

2.1 **kinnitab** veelkord, et kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse austamine ja edendamine on üks olulisi põhimõtteid, millele Euroopa integratsiooniprotsess on rajatud. Kultuuriline mitmekesisus on rikkus, mida tuleb hoida, ja Euroopa identiteedi üks olulisematest põhiomadustest. Seetõttu tuleb selle ilminguid kaitsta. Kultuuridevaheline dialoog on siinkohal oluline vahend kultuurilise mitmekesisuse paremaks mõistmiseks;

2.2 **rõhutab**, et kultuuridevaheline dialoog võib soodustada paremat üksteisemõistmist, eelkõige kultuuritraditsioonide, uskumuste ja ajaloo seonduvates küsimustes. Samuti võib see ennetada kultuurilise ükskõiksuse ja kultuuride alahindamise ohtu ning kaitsta rassistlike ja ksenofoobsete hoiakute eest, mis soodustavad ühiskonnaaenulikku käitumist. RK kordab, et kultuuridevahelist koostööd tuleb tugevdada, tagamaks, et ta muutub mitmekeelses ja -kultuurilises Euroopas inimeste tugevdamise ja ühendamise vahendiks (¹).

2.3 **rõhutab**, et kultuuridevaheline dialoog aitab piirata ekstremistlike tendentside teatud ühiskonnagruppides;

2.4 **rõhutab**, et see toetaks eelkõige sisserändajate tõhusamat integratsiooni;

2.5 **rõhutab**, et kultuuridevaheline dialoog võib aidata levitada era-, ühiskondliku ja poliitilise elu põhiväärtusi nagu solidaarsus, sallivus, demokraatia ja kultuurilise mitmekesisuse mõistmine. Kultuuridevaheline dialoog võib parandada erinevate kultuurirühmade omavahelise suhtlemise ja kodanikuühiskonnas osalemise oskusi. Kõnealune dialoog on eluliselt tähtis,

kuna rassism, ksenofoobia ja vastuolud suurenevad pidevalt. Õigus erinevatele ei tohi viia erinevate seaduslike õigusteni;

2.6 **märgib**, et kultuuridevaheline dialoog võib aidata vähendada ebasoodsas olukorras olevate ühiskonnagruppide, eriti sisserändajate sotsiaalset tõrjutust, isolatsiooni ja alavääristamist. Kultuur ja osalemine kultuuritegevuses võib pakkuda neile uusi võimalusi oma identiteedi ja enesehinnangu tugevdamiseks ja ühiskonnas uue staatuse saavutamiseks;

2.7 **nõuab** kultuuridevahelise dialoogi ja asjaomaste tegevuste soodustamiseks kasutatava pideva tugimeetme loomist kohalikul tasandil, et toetada käimasolevaid erinevaid algatusi ja tõhustada kodanikevahelisi kultuurikontakte meetmetega, mis hõlmavad kultuuri, sporti, noortele suunatud tegevusi jne;

2.8 **soovitab** kultuuri senisest suuremat horisontaalset kaasamist kõigisse strateegilistesse kavadesse ja poliitikatesse, eelkõige tööhõive-, sotsiaal- ja hariduspoliitikasse.

3. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll kultuuridevahelise dialoogi edendamisel

Regioonide Komitee

3.1 **kutsub üles** edendada Euroopa vähem kasutatud ja piirkondlikke keeli; sh ka mõningate väiksemate liikmesriikide keeli;

3.2 **rõhutab**, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on tänu kodanikulahedusele strateegiliselt kõige paremas olukorras nende probleemidega tegelemiseks ja erinevatest kultuuridest pärit gruppide spetsiifilistele nõudmistele vastamiseks. Ka on neil kergem kohalike ja piirkondlike kogukondi kaasa tõmmata tõhusama kultuuridevahelise dialoogi edendamiseks;

3.3 **kutsub** kohalike ja piirkondlike omavalitsusi täiel määral osalema kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aasta elluviimisel, seda eelkõige teabekampaaniate korraldamisel kohaliku ja piirkondlikul tasandil. Kuna kohalikel omavalitsustel on oma esindusfunktsiooni tõttu kohalike kogukondadega tihedad suhted, on neil kohustus tagada, et kodanikud ja eelkõige ebasoodsas olukorras olevad rühmad saaksid programmidest abi, et neile pakutud võimalusi parimal moel ära kasutada.

3.4 **rõhutab**, et kohalikul ja piirkondlikul tasandil on kõige olulisem ja ehk ka kõige keerulisem välja töötada raamistikku ja programme sotsiaalse ja kultuurilise tõrjutuse vastu võitlemiseks;

(¹) CdR 227/98 fin.

3.5 **rõhutab**, et kultuuridevahelise dialoogi tõhusaks edendamiseks on vaja **koostööd kohalikul ja piirkondlikul tasandil**, mis hõlmab olulisi osalejaid (sotsiaalpartnereid, haridus- ja koolitusasutusi, valitsusväliseid organisatsioone, noorsoo-, spordi-, ja kultuuri-, ja usulisi organisatsioone) rohujuuretasandil;

3.6 **rõhutab** kultuuridevahelise dialoogi kasvavat tähtsust rahvusvahelisel tasandil;

3.7 **toonitab** siinkohal UNESCO 20. oktoobri 2005. aasta kultuurilise sisu ja kunstilise väljenduse mitmekesisuse kaitse konventsiooni olulisust, milles on esmakordselt saavutatud üksmeel mitmete kultuurilise mitmekesisuse suuniste ja lähenemisviiside osas, kaasa arvatud seoses kaubanduspoliitiliste otsustega, ning millega on loodud alus uuele globaalsele kultuurivaldkonna halduse sambale;

3.8 **tunnustab** samuti Anna Lindhi nimelise Euroopa-Vahemere kultuuridevahelise dialoogi fondi tegevust ning loodab, et nimetatud fond tööses kaasatakse kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused;

3.9 **rõhutab** olemasolevate piirkondade ja/või kohalike omavalitsuste vahelise koostöö ning **sõpruslinnade programmide** olulist panust linnadevahelise kultuurilise koostöö rikastamiseks;

3.10 **rõhutab**, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võivad aidata edendada kultuuridevahelist dialoogi, mis on kavandatud kooskõlas teiste poliitikavaldkondadega nagu haridus, koolitus, ettevõtlus- ja tööhõivestrateegiad.

3.11 **rõhutab**, et Euroopa Liit on loodud nende kultuurivahetuse meetmetega kõigile eurooplastele ühiste kultuurielementide alusel, mis on pärit nende endi traditsioonidest ning mis moodustavad kokku millegi, mida võiks nimetada "Euroopa kultuuriks".

4. Konkreetsete ettepanekud

Regioonide Komitee

4.1 **kutsub üles** looma kultuuridevahelise dialoogi aastale raamistikku, mis võimaldaks kõnealuse aasta jooksul katsetatud elementidel saada osaks süvaanalüüsist, võimaldamaks välja arendada kommunikatsiooni ja teabevahetuse instrument kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele;

4.2 **kutsub üles** kultuuridevahelise dialoogi aastal tõhustama kõigi Euroopa Liidu kodanike vastastikuseid suhteid ja

avatud diskussiooni, et edendada Euroopa integratsioonis kätkevaid väärtusi ja selle ideed; rõhutab muuhulgas, et mõnede õnnestunud projektide esiletoomine ei ole piisav, ning soovib välja töötada kontseptsiooni, mis võimaldaks suhtlemise ja arvamustevahetuse vallas rakendada edukaid mudeleid ka keskpikas perspektiivis;

4.3 **kutsub** Euroopa Komisjoni **üles** arvesse võtma Euroopa aasta jooksul saadud kogemusi, sealhulgas ka kogemusi seoses pikemaajaliste kultuuridevahelise dialoogi tegevusprogrammidega nagu näiteks Kultuur 2007;

4.4 **nõuab** eeltoodu saavutamiseks, et liikmesriigid kaasaksid oma riiklike ja piirkondlike parlamentide seadusloomesse kultuuridevahelise dialoogi temaatika ja asjaomase programmi eelkõige õigusaktides, mis käsitlevad rahvaharidust, kultuuri ja kodanikualgatusi;

4.5 **kutsub** Euroopa Komisjoni **üles** täpsustama ühenduse tasandil korraldatavate tegevuste (tegevused a ja b) sisu;

4.6 **märgib**, et ettepaneku lisas välja toodud rahaliste vahendite osas on suur osa Euroopa aasta eelarvest suunatud laiaulatuslikele sümboolsetele üritustele ühenduse tasandil (kavandatud tegevused – tegevus(b)). Regioonide Komitee kutsub üles keskendumise eelkõige kohalikul ja piirkondlikul tasandil tagasihoidlikuma mõõtmega tegevustele, millel oleks kestev ja mitmekordistav mõju kogukondadele ja mis võiksid tuua olulist lisaväärtust ELi tegevusele kultuuri vallas. Vahendite puudumise tõttu ei saa ellu viia paljusid väiksemaid uuenduslikke algatusi. Seetõttu soovib komitee, et Euroopa aasta rõhk oleks väiksematel kohalikel algatustel ning nõuab nendele algatustele vajalike vahendite eraldamist;

4.7 **kutsub üles** looma platvormi, mis lubaks algatada kogu Euroopa Liidus arutelu rände teemadel, et ennetada kultuurilisi väärarusaamu ja teavitada vastavalt poliitiliste otsuste tegijaid ning avalikkust;

4.8 **nõuab**, et tunnustataks kohalike kogukondade sotsiaalsete võrgustike positiivset tegevust oluliste vahendajatena, eri kultuuridevaheliste dialoogide algatajate ja katalüsaatoritena;

4.9 **rõhutab**, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaamine Euroopa aasta elluviimiseks on tõhusaim viis tagamaks seda, et kõnealune Euroopa aasta jõuaks Euroopa kodanikeni. Euroopa aasta edukaks läbiviimiseks on oluline sellesse kaasata kohalik ja piirkondlik mõõde;

4.10 **kutsub** kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi täiel määral osalema kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aasta elluviimisel, seda eelkõige teabekampaaniate korraldamisel kohalikul ja piirkondlikul tasandil.

4.11 **nõuab** eritoetust programmidele, mis järgivad multidistsiplinaarset lähenemisviisi, kus erinevad kunstivormid on üheks seotud, nt ühendava idee alusel;

4.12 **kutsub** Euroopa Komisjoni üles formuleerima Euroopa aasta 2008 kohta lühikese sõnumi või selle keskse idee, mis muudaks kõigile Euroopa kodanikele selgeks moto "ühtsus

mitmekesisuses" tähenduse. Samuti **nõuab** komitee eritoetust projektidele, mis keskenduvad Euroopa jagatud kultuuritraditsioonide ja/või nimetatud valdkonna tulevikku suunatud strateegiate määratlemisele;

4.13 **nõuab**, et kultuuridevahelise integratsiooni meetmeid, mida erinevad ühenduse institutsioonid viivad ellu kultuuridevahelise dialoogi aasta raames, hinnataks, et näidata nende panust kultuuri abil sisserändajate sotsiaalsesse integreerimisse, aidates viimastel saada Euroopas pigem rikkuseks kui probleemiks.

5. Regioonide Komitee soovitus

1 Soovitus

Artikkel 5

Arvamuse eelnõu	Muudatusettepanek
<p>Artikkel 5</p> <p>Liikmesriikide koostöö</p> <p>Iga liikmesriik nimetab siseriikliku koordineerimisasutuse või samaväärse haldusorgani, mille ülesandeks on korraldada asjaomase riigi osalemist kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aastaga seotud tegevuses. Iga liikmesriik tagab, et see organ kaasab asjakohasel viisil kultuuridevahelise dialoogi eri osapooled liikmesriigi tasandil. Kõnealune organ tagab siseriiklikul tasandil kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aastaga seotud meetmete kooskõlastamise.</p>	<p>Artikkel 5</p> <p>Liikmesriikide koostöö</p> <p>Iga liikmesriik nimetab siseriikliku koordineerimisasutuse või samaväärse haldusorgani, mille ülesandeks on korraldada asjaomase riigi osalemist kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aastaga seotud tegevuses. Iga liikmesriik tagab, et see organ kaasab asjakohasel viisil kultuuridevahelise dialoogi eri osapooled liikmesriigi, <u>sh ka kohalikul ja piirkondlikul</u> tasandil. Kõnealune organ tagab siseriiklikul tasandil kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aastaga seotud meetmete kooskõlastamise.</p>

Brüssel, 27.aprill 2006

Regioonide Komitee
president
Michel DELEBARRE